

Brave, Not Perfect

*Fear Less, Fail More, and
Live Bolder*

Reshma Sanjani

*Currency
New York*

РЕШМА САДЖАНІ

Недосконала, проте смілива

МЕНШЕ СТЕРЕЖИСЯ, БІЛЬШЕ ЛАЖАЙ.
ЖИВИ СМІЛИВІШЕ!

З англійської переклала Валерія Максимець

Київ
BOOKCHEF
2019

Кожній «досконалій» дівчині й жінці:
Ви сміливіші, ніж здаєтеся.

Зміст

8

Вступ
**НАВАЖИТИСЯ
НА НЕМОЖЛИВЕ**

Частина I. Як дівчат учать досконалості

25

Розділ 1
**ЦУКОР,
ЦИНАМОН ТА
ІНШІ ПРЯНОЦІ**

56

Розділ 2
**КУЛЬТ
ДОСКОНАЛОСТІ**

71

Розділ 3
**ДОСКОНАЛІСТЬ
3.0: КОЛИ
ІДЕАЛЬНА
ДІВЧИНКА
ДОРΟΣЛІШАЄ**

Частина II. Сміливість — хіт сезону

111

Розділ 4
**НОВЕ
ВИЗНАЧЕННЯ
СМІЛИВОСТІ**

Частина III. Поцілуй ідеальну дівчинку: прощай

135

Розділ 5
**На шлях до
СМІЛИВОСТІ
СТАВАЙ**

156

Розділ 6
**ПОШКОДУВАТИ,
АЛЕ ЗРОБИТИ**

177

Розділ 7
**ДЕКОНСТРУКЦІЯ
ПОТРЕБИ
ДОГОДЖАТИ
ІНШИМ**

195

Розділ 8
**ГРАЙТЕ ЗА
КОМАНДУ
СМІЛИВИХ**

205

Розділ 9
**ВИЖИТИ
ПІСЛЯ ВЕЛИКОЇ
РОЗГРОМНОЇ
ПОРАЗКИ**

217

Слова подяки

220

**Дискусійні
ПИТАННЯ**

Наважитися на Немоżliве

У 2010 році я зробила неможливе. Балотувалася до Конгресу США у тридцять три роки без жодного досвіду роботи на виборних посадах.

З тринадцяти років я мріяла стати державним службовцем і провести реальні зміни, але убезпечувала себе, лишаючись поза політикою. Натомість я незмінно працювала в одній іменитій інвестиційній компанії. Я віддала їй довгі години своєї виснажливої праці. Я ненавиділа цю роботу, хай навіть таку високооплачувану і престижну. Лишалася там, бо думала, що це — те, що я маю робити. Щоночі й кожної вільної секунди на вихідних я займалася фандрейзингом* і організаторськими питаннями. В цій сфері мої зусилля були цінними і ефективними, але серцем я відчувала, що хочу почати велику гру й робити великі речі.

Щодень я почувалася дедалі нікчемнішою на роботі, допоки не сягнула найвищої точки відчаю — моменту, коли зрозуміла, що час щось змінювати. Це трапилося, коли з політичних кіл Нью-Йорка до мене долетіла чутка про те, що конгресвумен

* Фандрейзинг — процес пошуку та залучення коштів та інших ресурсів для певної організації чи проекту. — Тут і далі — прим. перекл.

з мого округу збирається звільнити своє місце після вісімнадцяти років роботи і балотуватися до сенату. Я усвідомила: ось моя злітна смуга. Особисто спитала думку кількох важливих людей: кожен з ентузіазмом сказав, що маю спробувати. Я знала, як збирати гроші, мала гарні політичні ідеї, сильний бекграунд та репутацію — було все, крім виборного досвіду. Я відчула запал уперше за довгий час. Нарешті я почала рухатися до життя державного службовця, про яке завжди мріяла, і ніщо не могло зупинити мене.

Потім трапилося *це*. Конгресвумен вирішила не звільняти свого крісла: це означало, що мені доведеться конкурувати з нею, якщо я хочу йти до кінця. Несподівано всі ті, хто підтримував мене і говорив «спробуй», почали казати: «О, ні, ні... ти не можеш висунути свою кандидатуру проти її». Вона була досвідченим системним гравцем, силою, на яку треба зважати, тож вони наполягали, що в мене жодних шансів. Я не просто втратила палку підтримку жіночої частини партійної еліти — ці жінки прямо казали мені, що це не мій час і вимагали відступити.

Але я вже зайшла надто далеко, щоб капітулювати. Ось моя мрія — рукою сягнути. Я *хотіла* цього надто сильно, аби відвернутися і втекти. Повірте, було багато таких моментів, коли я думала: *божевільна*. Але я все одно пішла на це. Я знала, що такої можливості більше не буде, тож, якщо не спробую, шкодуватиму все своє життя.

На мій подив, це стало сюрпризом і для багатьох інших людей: моя кампанія привернула увагу. Ось вона я — молода нова зірка з Південної Азії без досвіду державної служби, про яку ще вчора ніхто

нічого не знав, але люди її слухають, а кампанія збирає й збирає пожертвування. Навіть *New York Observer* і *Daily News* схвально відгукнулися про мене. Після того як дві національні газети розмістили моє фото на головній сторінці, а *CNBC* оцінила мою кампанію як одну з найзапальніших у країні, на зміну моїй обережній надії прийшла впевненість у тому, що виграю.

Коли справа дійшла до найвищої точки кипіння, виявилось, що виборці переймалися нестачею досвіду більше, ніж хтось міг би подумати. Я не просто програла: це було фіаско. Всього 19 % голосів на противагу 81 % моєї опонентки.

У цій історії найцінніше не те, що я балотувалася до Конгресу. Не те, як видовишно і нищівно я програла, і навіть не те, як я збирала себе до купи після такої публічної і принизливої поразки. Цю історію варто розказувати через той факт, що це був перший раз за все моє доросле життя, коли я зробила щось дійсно сміливе (тобто балотувалася в тридцять три роки).

Якби ви тоді поглянули на мою біографію — Єльська школа права, а за нею низка престижних робіт у корпоративному світі — ви, можливо, подумали б, що я була відважною «йде-і-перемагає». Але бути цілеспрямованою і бути сміливою — не обов'язково одне й те саме. До Єльської школи права, в якій мені відмовляли аж тричі, мене привело прагнення мати ідеальне резюме, а не сміливість. Робота в юридичній фірмі (одній з топ-5), а потім у провідній фінансовій компанії з управління активами — до цього всього я прийшла не зі справжньої любові до права чи великого бізнесу. Це було бажання ошчасливити мого тата-емігранта і здійснити його мрії. Ще

з часів, коли я була маленькою дівчинкою, завжди орієнтувалася на те, щоб бути найліпшою, тому планувала кожен свій крок так, щоб він наблизив мене до «розумної» і «компетентної» версії себе. Це, у свою чергу, відчинило мені двері до тих посад, які начебто зроблять мене розумною і компетентною. Я обрала все це, щоб зліпити «ідеальну себе», бо вірила: це — шлях до ідеального життя.

Незважаючи на те, як це виглядало зовні, до цього моменту жодне моє рішення не було справді сміливим з однієї простої причини: лише тепер на аркуші — жодної лінії. Я вперше пішла не за сценарієм і робила те, що справді мало колосальне значення для мене. Я вперше наважилася щось зробити без стовідсоткової впевненості в успіху й ризикнути втратити набагато більше, ніж просто перемогу на виборах. Я могла втратити свою гідність, репутацію і впевненість у собі. Чи змогла б я впоратися з цим?

Не я одна витрачаю своє доросле життя, просто здобуваючи посади чи займаючись проектами, які — я знаю — мені під силу. Багато жінок продовжують робити те, в чому вони будуть успішними, не полишаючи зони комфорту й впевненості в собі. Я чую це знову й знову від тисяч жінок, з якими зустрічаюся по всій країні, незалежно від раси, віку чи матеріального стану. Я чую це, розмовляючи з 24-річною вигулювачкою собак у «Старбаксі», в якій є неймовірна ідея: це революція в її сфері діяльності, але вона впевнена, що ніколи не зможе зробити цього, бо вона «слабка в бізнес-питаннях». Чую це від редакторки журналу, якій п'ятдесят вісім — я сиджу навпроти неї на заході зі збирання коштів для політичного проекту — вона каже, що нещаслива і «вигоріла» ще багато миль тому, але

не хоче йти з роботи, навіть незважаючи на свій гарний матеріальний стан. Чому? А тому що, каже вона, знизуючи плечима, «це те, на чому я знаюся». Як керівниця неприбуткової *Дівчата*, які *кодують* я бачу те саме й у своїх молодих працівницях: вони не зголошуються на проекти в тих сферах, де не мають досвіду, тоді як чоловіки стрімко і впевнено кидаються на невідомі території, ні на йоту не переймаючись можливою поразкою чи ризиком пошитися в дурні.

Є причина, чому ми, жінки, відчуваємося і поводимося саме так. Жодних біологічних детермінант: це все через те, як нас виховують. Ми, дівчата, вчимося грати безпечно ще змалечку. Виборювати всі найвищі оцінки, щоб потішити батьків і вчителів. Бути обережними і не дертися надто високо на дитячих лазанках — так ми не впадемо і не заб'ємося. Сидіти тихо і покірно, виглядати гарненько, бути поступливими, і тоді нас будуть любити. Добромисні батьки й вчителі схиляють нас до тієї діяльності, в якій ми будемо сяяти, неперевершені, водночас віднаджуючи від сфер, до яких у нас немає природних здібностей, щоб вберегти від негативних почуттів і посередніх оцінок. Звичайно, в них добрі наміри: жоден батько не захоче побачити свою доньку пораненою, зневіреною або розгубленою. Нас замотують у кокон з повітряно-бульбашкової плівки з любов'ю і турботою, тож ніхто не усвідомлює, як сильно кожен шар віддаляє нас від вміння приймати ризики і йти за мрією в майбутньому.

Хлопці ж всотують зовсім інші настанови. Їх вчать пізнавати, порушувати правила гри, розгойдуватися якнайсильніше, видряпуватися якнайвище на дитячих лазанках і падати, знаючи,

що вони принаймні спробували. Їх заохочують пробувати нове, копирсатися в гаджетах та інструментах, ставати назад до гри, навіть якщо забилися. Хлопців змалечку готують до пригод і авантур. Дослідження доводять, що їм дають більший простір для самостійності, їх спонукають до доволі небезпечних видів фізичної діяльності з меншою кількістю правил і меншою допомогою від батьків. Коли хлопці стануть тинейджерами і запросять когось на побачення або ж стануть дорослими, які любіють своє перше підвищення, то виявляться готовими до цього. Хлопці вже будуть добре обізнаними з тим, як брати на себе ризик за ризиком і (в більшості випадків) зберігати спокій під час невдач. Вони дістають винагороду як визнання і схвалення за те, що спробували, навіть якщо щось пішло не так.

Іншими словами, хлопців учать *сміливості*, а дівчат — *досконалості*.

Нас змалечку винагороджують за досконалість, тож ми виростаємо жінками, які бояться невдач. Ми не ризикуємо ні в особистому, ні в професійному житті, бо боїмося, що в разі помилки будемо огуджені, засоромлені, дискредитовані, звільнені чи піддані остракізму. Свідомо чи несвідомо, з метою уникнути потенційного болю і приниження, ми стримуємо себе від того, аби спробувати щось, в чому не маємо гарантій на виграш. Якщо ми не впевнені, що виправдаємо чи перевершимо очікування, то не беремо на себе певну роль чи відмовляємося від нового.

Чоловіки ж не будуть вагатись і перейматись — вони стрибають у невідомі води, не замислюючись над тим, що ж трапиться, якщо вони зазнають поразки. До прикладу: нещодавно розголосу набуло

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.